Waarom heeft Dilan Yeşilgöz nog steeds MIVD-baas Peter Reesink niet ontslagen?

Posted on 25 augustus 2026 by Roelof Bouwman

Vaak is het onverantwoord om met grote stelligheid iets te beweren over de kwaliteit van een inlichtingen- en veiligheidsdienst. Het laat zich raden waarom.

Inlichtingen- en veiligheidsdiensten werken per definitie achter de schermen en over hun functioneren bestaat daarom nauwelijks openbare informatie. Wel lekt er zo nu en dan iets uit, maar dat betekent meestal dat een operatie is mislukt, zodat al gauw het (vertekende) beeld kan ontstaan van een dienst die voortdurend blundert. Dat beeld kan nog worden versterkt doordat successen vaak niet aan de grote klok kunnen worden gehangen, omdat dan ook bronnen en werkwijzen bekend worden.

Vernietigde archieven

Zelfs *in hindsight* is het vaak moeilijk om een gefundeerd oordeel te vellen over een

inlichtingen- en veiligheidsdienst. Het duurt niet zelden tientallen jaren voor archiefonderzoek mogelijk is en dikwijls zijn daar dan ook nog eens allerlei beperkingen aan verbonden. Om nog maar te zwijgen over het – zeker in Nederland – niet denkbeeldige risico dat er archieven illegaal zijn vernietigd.

Fameus is de in 1995 aan het licht gekomen ruiming van grote delen van het archief van de voormalige Inlichtingendienst Buitenland (IDB). Niet veel later werd voor het eerst duidelijk dat er ook in de archieven van de Binnenlandse Veiligheidsdienst (BVD) en de (voorlopers van de) Militaire Inlichtingendienst (MID) 'schoningsoperaties' van substantiële omvang hadden plaatsgevonden.

Maar toch, ondanks de grote voorzichtigheid die is geboden, valt er over de kwaliteit van inlichtingen- en veiligheidsdiensten soms wel degelijk iets steekhoudends te zeggen. Bijvoorbeeld omdat de flaters die zijn geslagen zó absurd en zó ernstig waren, dat het ongeloofwaardig is geworden om te veronderstellen dat even later – bij operaties waarover we (nog) niets weten – alles van een leien dakje ging.

Helaas kunnen we om die reden ook iets zeggen over de Nederlandse *intelligence community.*

Lekkende Marokkaanse tolk

Dat de BVD in de jaren zeventig compleet werd verrast door de Molukse gijzelingsacties, dat de dienst tot *9/11* uitvoeriger rapporteerde over Hans Janmaat dan over moslimextremisten, dat de dreigementen aan het adres van Pim Fortuyn verkeerd werden ingeschat en dat de door de AIVD gevolgde moordenaar van Theo van Gogh niet tijdig werd gestopt: misschien kunnen we dat nog wegstrepen tegen de successen die decennialang werden geboekt bij het infiltreren en ontregelen van de communistische CPN.

Maar wat gebeurde er in 2004?

De kranten maakten toen melding van de aanhouding van Nijmegenaar Outman ben A., een in Marokko geboren AIVD-tolk. Het gerechtshof oordeelde in 2007 dat hij staatsgeheime documenten had overhandigd aan leden van de Hofstadgroep. Dat was het Haagse terreurnetwerk rond de Nederlands-Marokkaanse Mohammed Bouyeri, beter bekend als de moordenaar van Theo van Gogh. Het leverde Ben A.

vier jaar gevangenisstraf op.

Toenmalig AIVD-baas Sybrand van Hulst deed alsof er niks aan de hand was en weigerde lessen te trekken. 'Juist voor een dienst als de AIVD, die midden in de samenleving staat, is het van groot belang dat het personeelsbestand een afspiegeling is van de bevolking,' hield hij vol.

In 2023 was het opnieuw raak: de Rotterdammer van Marokkaanse afkomst Ab el M. werd aangehouden. Op Schiphol, waar de analist en jihadisme-expert van de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) op het punt stond naar Marokko te vertrekken, met in zijn bagage tientallen staatsgeheime documenten. Thuis had hij nog eens honderden uiterst vertrouwelijke stukken liggen en op zijn telefoon werden meerdere berichten gevonden aan hooggeplaatste medewerkers van de Marokkaanse inlichtingendienst.

De rechtszaak tegen Ab el M. loopt nog, maar onderzoek door de Auditdienst Rijk (ADR) bevestigde reeds in 2024 de ergste vermoedens. Bestaande regels over het inzien van staatsgeheimen worden door de NCTV niet nageleefd, zo concludeerde de ADR. Ook wordt niet door monitoring gesignaleerd wie staatsgeheime of vertrouwelijke informatie print en die dus mee naar huis kan nemen. Van tweehonderd USB-sticks met vertrouwelijke informatie is onduidelijk waar ze zijn gebleven. Groter gekluns is nauwelijks denkbaar.

'Beproefde bron'

Deze zomer was er een nieuw schandaal. De AIVD en haar militaire zusje MIVD, zo onthulde *de Volkskrant*, waren er in 2022 tot het laatste moment van overtuigd dat Rusland Oekraïne niet zou binnenvallen. Dat kwam door een analyse die gebaseerd was op een 'beproefde bron' in de top van het Russische veiligheidsapparaat.

Hoe groot de gevolgen waren van deze fout, is achteraf niet vast te stellen, schreef *de Volkskrant* in een uitvoerige reconstructie. 'Maar voor veel betrokkenen staat vast dat Nederland de enige, kleine kans die er was om een oorlog te voorkomen, heeft laten lopen. Alleen als Amerika en Europa gezamenlijk aan Poetin hadden laten weten dat ze bereid waren om militair en economisch tot het uiterste te gaan, had Rusland misschien afgeschrikt kunnen worden. Maar het tegendeel gebeurde.'

Privacygevoelige informatie

Op 8 augustus had *de Volkskrant* wederom een primeur: 'De directeur van de militaire inlichtingendienst MIVD, admiraal Peter Reesink, had tot deze week een openbaar account bij sportapp Strava. Het account is, na vragen van *de Volkskrant*, op privé gezet.'

Via het account van Reesink waren jarenlang zijn fiets- en hardloopactiviteiten te zien, waardoor onder meer zijn thuisadres gemakkelijk was te achterhalen.

Dat de MIVD-directeur in een tijd van verhoogde dreiging zelf publiekelijk privacygevoelige informatie deelde, is opmerkelijk, constateerde *de Volkskrant*. 'Nota bene Reesink zelf wees er in 2025 bij de presentatie van het MIVD-jaarverslag op dat Rusland steeds brutaler wordt. Hij hekelde de naïviteit daarover bij grote organisaties. Reesink zei toen tegen *de Volkskrant*: "Als ik ergens een presentatie geef en ik vraag aan mensen hun telefoon buiten te laten, vragen ze nog steeds of dat echt nodig is. De mate van bewustwording kan best groter."'

Geen gewone miskleunen

Een AIVD-tolk die vertrouwelijke documenten doorsluist naar een terreurgroep. Een NCTV'er die, net als zijn collega's, ongehinderd op pad kan met staatsgeheimen. Een malafide Moskouse bron die de Nederlandse diensten doorzichtige kolder op de mouw weet te spelden over de Russische intenties inzake Oekraïne. Een MIVD-directeur die jarenlang privé-informatie deelt op een sportapp. Het zijn geen 'gewone' *intelligence failures*, maar miskleunen die erop duiden dat er zaken fundamenteel niet op orde zijn.

Toch is het nog steeds niet afgelopen met onze nationale eigenaardigheid dat leidinggevenden in de Nederlandse inlichtingenwereld nooit het veld hoeven te ruimen na gebleken ongeschiktheid. MIVD-baas Peter Reesink bijvoorbeeld zou in elk grotemensenland op staande voet door de minister van Defensie zijn ontslagen. Maar Dilan Yeşilgöz laat het er gewoon bij zitten.

Is het allemaal nog niet erg genoeg? Dan gaan we nog veel meer beleven met onze spionnen op klompen.

Wynia's Week *verschijnt 156 keer per jaar en wordt* ***volledig mogelijk***

gemaakt** door de donateurs. Doet u mee? **Doneren kan zo**. **Hartelijk dank!